

ADRODDIAD I'R CABINET

6 MEHEFIN 2017

Aelod Cabinet: CYNGHORYDD PEREDUR JENKINS, AELOD CABINET CYLLID

Pwnc: CYFRIFON TERFYNOL 2016/17 – ALLDRO REFENIW

Swyddog cyswllt: DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

1. Y penderfyniad a geisir / pwrpas yr adroddiad

Gofynnir i'r Cabinet:

- 1.1 Ystyried a nodi sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2016/17.
- 1.2 **Cymeradwyo'r symiau i'w cario 'mlaen** (y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig" o'r talfyriad yn **Atodiad 1**), sef -

ADRAN	£'000
Oedolion, Iechyd a Llesiant	(100)
Plant a Theuluoedd	0
Addysg	(48)
Economi a Chymuned	(19)
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	0
Amgylchedd (Rheoleiddio gynt)	(38)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	(96)
Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	(45)
Cyllid	(67)
Cefnogaeth Gorfforaethol	(56)

- 1.3 Cymeradwyo'r argymhellion a'r trosglwyddiadau ariannol canlynol (sydd wedi'u egluro yn **Atodiad 2**) –
- Defnyddio (£46k), sef tanwariant uwchlaw £100k Oedolion, Iechyd a Llesiant i gyfrannu tuag at ddiffyg mewn adran arall.
 - Clirio gorwariant yr Adran Plant a Theuluoedd er mwyn caniatáu iddynt symud ymlaen i wynebu her 2017/18, a'i ariannu drwy ail gyfeirio tanwariant yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant (£46k) a thanwariant Corfforaethol (£151k).
 - Clirio gorwariant yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol er mwyn caniatáu iddynt symud ymlaen i wynebu her 2017/18, a'i ariannu drwy ail gyfeirio tanwariant Corfforaethol (£88k).

- Defnyddio'r tanwariant £939k ar Gyllidebau Corfforaethol am 2016/17 fel a ganlyn:
 - £151k i glirio gorwariant Adran Plant a Theuluoedd
 - £88k i glirio gorwariant Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol
 - £700k i'w glustnodi mewn cronfa er mwyn cyfrannu tuag at Strategaeth Ariannol i'r dyfodol.

1.4 Cymeradwyo'r trosglwyddiadau ariannol o gronfeydd penodol a rhyddhau'r ddarpariaeth fel a amlinellir yn Atodiad 3 yn dilyn adolygiad cynhwysfawr o gronfeydd a darpariaethau.

2. Cyflwyniad / Cefndir

2.1 Yn gyffredinol, er gwaethaf parhad y gofynion heriol i gyflawni arbedion a thoriadau, **mae sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2016/17 yn cadarnhau y bu rheolaeth ariannol effeithiol gan yr Aelodau Cabinet perthnasol, penaethiaid adrannau a rheolwyr cyllidebau.** Wrth gwrs, mae hynny wedi'i gefnogi gan waith monitro proffesiynol ein cyfrifwyr, ynghyd â gwaith herio adeiladol fel bo angen gan y Cabinet, y Pwyllgor Archwilio, a'r Tîm Rheoli Corfforaethol.

2.2 Felly, **gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo sefyllfa ariannol derfynol 2016/17 er mwyn galluogi'r Adran Cyllid i symud ymlaen i gynhyrchu, ardystio a chyhoeddi'r datganiadau ariannol statudol erbyn 30 Mehefin,** ac wedyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio i graffu ar 13 Gorffennaf 2017.

3. Adrannau'r Cyngor

3.1 **Cadarnhaf bu cyllidebau rhan fwyaf o'r adrannau dan reolaeth gadarn eto eleni.** Mae talfyriad o sefyllfa derfynol yr holl adrannau wedi'i amlinellu yn Atodiad 1, gyda'r symiau i'w cario 'mlaen (yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet) yn y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig". Yn Atodiad 2, mae manylion pellach ynglŷn â'r prif faterion a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol i'r hyn a adroddwyd yn flaenorol, ynghyd â sawl argymhellid penodol. Mae'r argymhellion rheiny wedi'u hamlygu er ystyriaeth uchod yn 1.3.

3.2 Roedd sefyllfa ariannol y mwyafrif o'r adrannau yn tanwario, ac wedi'i ragamcanu'n gywir yn ystod 2016/17, ond nodaf y bu gwelliant sylweddol yn sefyllfa ariannol yr **Adran Oedolion** yn chwarter olaf o'r flwyddyn, a bydd cyfran o'u tanwariant gros ar gael i ariannu diffyg mewn adran arall.

3.3 Bu gorwariant ar wasanaethau lleoliadau a gweithredol Adran **Plant a Theuluoedd** ac yn y maes gwastraff gan yr Adran **Priffyrdd a Bwrdeistrefol.**

- 3.4 **Yn Atodiad 1, adroddir ar sefyllfa tanwariant / gorwariant pob adran i'r Cabinet, fydd yn cymeradwyo'r symiau sydd i'w cario 'mlaen.** Mae Rheoliad Gweithdrefn Ariannol 16.3.1 yn manylu ar y trefniadau ar gyfer symiau i'w "cario 'mlaen" ar ddiwedd y flwyddyn. Mae dau gais i'r Cabinet i ddileu diffyg adrannol, ac un Adran efo sefyllfa tanwariant sydd yn uwch na'r trothwy £100,000 ar gau cyrifon 2016/17.
- 3.5 Yn gyffredinol, lle mae'r adrannau wedi tanwario, mae'r sefyllfa hwnnw am un tro yn 2016/17 yn unig.
- 3.6 Yn y mwyafrif o'r cyllidebau lle bu gôr/tanwariant yn 2016/17, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r anghenion a chyfleon perthnasol yng nghylch cyllidebu 2017/18, ac mae'r mwyafrif o'r materion hynny eisoes wedi'u cyfarch yn y strategaeth ariannol ar gyfer 2017/18 (drwy weithrediad rheolaethol i atal tueddiad a/neu drwy addasu'r gyllideb).

4. Ysgolion

- 4.1 Mae rhan o Atodiad 2 yn manylu ar sefyllfa cyllidebau'r ysgolion, lle mae statud wedi cyflwyno grym dirprwyedig i gyrrff llywodraethu gario balansau ymlaen ar ddiwedd blwyddyn ariannol. Mae'r cyfanswm sirol o falansau'r ysgolion wedi lleihau o £3.3m i £2.9m yn 2016/17. Byddwn yn cyhoeddi gwybodaeth fanwl am falansau ysgolion unigol cyn hir mewn 'Datganiad Adran 52'.
- 4.2 Mae gan yr Adran Addysg drefniadau ar gyfer herio'r ysgolion unigol i gyfiawnhau'r angen am eu balansau, ac maent yn gofyn i'r penaethiaid a chyrrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol i egluro'u bwriad i ddefnyddio eu balansau (yn arbennig rheiny sydd gyda balansau dros 5% o'i gyllideb).
- 4.3 Mae cyfanswm diffygion ariannol ysgolion wedi lleihau o £447,692 (11 Cynradd, 4 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2016 i £420,471 (12 Cynradd, 4 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2017. Cadarnhaf bydd yr Uned Gyllid perthnasol hefyd yn sicrhau bydd penaethiaid a chyrrff llywodraethol yr ysgolion sydd â diffygion ariannol yn delio gyda hynny.

5. Cyllidebau a Chronfeydd Corfforaethol

- 5.1 Bu tanwariant un-tro o (£939k) ar nifer o benawdau y gyllideb gorfforaethol eleni, fel amlinellir yn rhan olaf Atodiad 2. Mae (£239k) o'r tanwariant net yma ar gael i gyfrannu tuag at orwariant dwy adran, a (£700k) i'w glustnodi ar gyfer ariannu y strategaeth ariannol i'r dyfodol.

- 5.2 Adolygwyd digonolrwydd holl gronfeydd penodol a darpariaethau'r Cyngor unwaith eto gan y Pennaeth Cyllid wrth gau'r cyfrifon eleni, yn unol â'r polisi a gymeradwywyd ddwy flynedd yn ôl. Llwyddodd yr adolygiad yma i gynaeafu £1.060m o adnoddau (£998k o gronfeydd penodol a £62k o ddarpariaeth), fel amlinellir yn Atodiad 3.
- 5.3 Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor yn wynebu cryn ansicrwydd ynglŷn â lefel ariannu grant Llywodraeth erbyn 2018/19 a thu hwnt. Felly, mae angen sefydlu cronfa wrth gefn i brynu amser a sicrhau hyblygrwydd i ddelio gyda'r her a'r ansicrwydd. Bydd neilltuo £1.76m mewn cronfa benodol yn rhoi amser i'r Cyngor gynllunio er mwyn ymateb yn briodol.
- 5.4 Gyda chefnogaeth y Cabinet, os defnyddir y tanwariant fel argymhellir ym mharagraff 1.3 uchod, trwy reolaeth effeithiol o'i gyllidebau, bydd y Cyngor wedi llwyddo i leihau'r defnydd arfaethedig o'i gronfeydd ac osgoi unrhyw ddefnydd o falansau cyffredinol y Cyngor yn 2016/17.

6. Camau nesaf ac amserlen

- 6.1 Yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, a Chod Ymarfer Cyfrifo CIPFA, rhaid i'r Prif Swyddog Cyllid ardystio datganiadau ariannol statudol 2016/17 y Cyngor erbyn 30 Mehefin. Wrth werthfawrogi fod hyn yn amserlen heriol, hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu yn y broses.
- 6.2 Pwrpas yr adroddiad yma yw manylu ar y sefyllfa alldro o ran tanwariant neu orwariant Adrannau unigol a gwariant y Cyngor yn ei gyfanrwydd yn 2016/17, ac ystyried yr wybodaeth yn sgil hynny er mwyn medru adlewyrchu'r sefyllfa yn y cyfrifon terfynol.
- 6.3 Fe adlewyrchir yma'r sefyllfa a'r wybodaeth ddiweddaraf, ac wrth ddod â'r broses i derfyn, gallasai fod rhywfaint o newidiadau pellach. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd newid sylweddol yn y sefyllfa gyffredinol.
- 6.4 Bydd yr Adran Cyllid yn cynhyrchu datganiadau ariannol statudol 2016/17 i'w ardystio gan y Pennaeth Cyllid erbyn 30 Mehefin a'u cyflwyno i'w craffu gan y Pwyllgor Archwilio ar 13 Gorffennaf.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol**Y Swyddog Monitro:**

Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.

Atodiadau

Atodiad 1 - sefyllfa tanwariant / gorwariant terfynol pob adran

Atodiad 2 - prif faterion cyllidebol a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol

Atodiad 3 - adnoddau wedi'u cynaeafu o adolygu cronfeydd a darpariaethau